

ОСНОВЕ ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА

ОСНОВНА НАМЕНА	<p>Упознавање са основним деловима рачунарског система је предмет овог модула. Основне компоненте су меморија, улазно излазни систем, аритметичко логичка јединица, и контролна јединица. Овај тип архитектуре је назван Von Neumann-ова архитектура по математичару који је заслужан за њен дизајн.</p> <p>Рачунарски систем се према David Kroenke-у може поделити у 5 компоненти које чине технички део, програмски део, подаци, процедуре и људи. Хардверске компоненте сваким даном постају све брже, квалитеније, са могућношћу обраде све већег броја података, и доступније све већем броју корисника, а добро познавање њихових перформанси је важан почетни корак у успешном коришћењу рачунара.</p>
ПРЕТХОДНО ЗНАЊЕ	Основно познавање рада на рачунару.

ОСНОВНЕ КОМПОНЕНТЕ РАЧУНАРСКОГ СИСТЕМА

ОСНОВНА НАМЕНА	Упознавање са базичним компонентама рачунарског система, појмом сервера и основним карактеристикама рачунара.
ПРЕТХОДНО ЗНАЊЕ	Основно познавање рада на рачунару.
ЦИЉ	Овладавање следећим областима: <ul style="list-style-type: none"> • основне компоненте рачунарског система; • сервер и разликовање сервера; • појам информационе технологије; • типови рачунара; • упознавање са главним карактеристикама рачунара.

ХАРДВЕР, СОФТВЕР, ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ

Слика 1.1: Примери хардвера

Слика 1.2: Примери софтвера

Сви компјутери деле исту базичну архитектуру, без обзира да ли се ради о великим и моћним рачунарима или минијатурним. Основне компоненте су меморија, улазно излазни систем, аритметичко логичка јединица, и контролна јединица.

Основне компоненте рачунарског система у ужем смислу обухватају хардвер и софтвер. **Хардвер** обухвата физичке, видљиве делове рачунара: миш, тастатуру, матичну плочу, меморију, процесор, модем, монитор, штампач и тд.

Софтвер представља скуп инструкција и програма који омогућавају рад рачунара. Генерално, сложени софтвер се састоји од датотеке која поседује главни програм или кернел, и скупа других датотека са потпрограмима или рутинама. Приликом потребе за обављањем специфичног задатка, главни програм позива рутине, а оне могу позвати друге рутине. Улазне информације које корисник уноси, складиште се у променљивама. Програм затим манипулише променљивама, коришћењем поступка рашчлањивања текстуалних стрингова. Софтвер се чува на разним врстама медијума као што су дискета, хард диск, CD-ROM, DVD.

Термин **ИТ** односно **Информационе Технологије**, користи се за управљање и коришћење информација и обухвата компоненте рачунарског система у ужем смислу, односно хардвер, софтвер и комуникације.

ТИПОВИ РАЧУНАРА

Слика 1.3: Mainframe рачунар

Слика 1.4: Супер-рачунар

Слика 1.5: PC рачунар

Слика 1.6: MAC рачунар

Слика 1.7: Лaптоп рачунар

Слика 1.8: PDA рачунар

Mainframe је веома брз рачунар великих габаритних мера који се користи у великим фирмама и организацијама. Одликују се могућношћу опслуживања већег броја корисника, великом поузданошћу и брзом обрадом велике количине података. Брзина њиховог рада се мери у *MIPS*-има (*Millions of instructions per second*).

Супер-рачунар је снажан и брз рачунар који се углавном користи у научним и државним институцијама за комплексне симулације и прорачуне. Мера брзине рада овог рачунара се изражава у *FLOPS*-има (*Floating point operations per second*).

Персонални рачунари су доста јефтинији од супер-рачунара, мање су снаге и брзине и највише се користе. На тржишту су се појавили шездесетих година двадесетог века, а преломни тренутак у њиховој популаризацији је представљала уградња *Intel*-овог микропроцесора 1981 године.

MAC рачунаре је развила компанија *Apple* и они користе други оперативни систем и друге верзије програма од *PC* рачунара.

Лаптоп рачунари су мањих димензија од персоналних, цена им је већа од њих, имају интегрисан екран и уграђену тастатуру у рачунар, могу се напајати са батерије или електричне мреже. Функцију миша замењује посебан сензор (*touchpad*), или посебан тастер у облику гумице на оловци (*pointing stick*).

Палмтоп су рачунари мањих димензија од лаптопа али и слабијих карактеристика.

PDA (Personal Data Assistant) имају пословну и приватну примену, а овај термин се односи се на *портабл рачунар*. Они користе специјалну оловку за управљање радом рачунара и имају слабије перформансе од персоналних рачунара. Новији **PDA** рачунари су далеко бржи и јаче процесорске снаге него ранији модели који су се превасходно користили за **складиштење контакт телефона у адресару**, адреса и порука.

Скуп рачунара који су међусобно повезани и који размењују податке и деле ресурсе, представљају **умрежене рачунаре**. Уколико рачунари у мрежи користе сопствене изворе, тада те терминале зовемо **интелигентним**, док другу групу терминала, такозваних не-интелигентних, чине они само са монитором и тастатуром који не располажу својим ресурсима.